

یادگیری عمیق

جلسه ۴

مبانی یادگیری عمیق

Foundations of Deep Learning

کاظم فولادی قلعه دانشکده مهندسی، دانشکدگان فارابی دانشگاه تهران

http://courses.fouladi.ir/deep

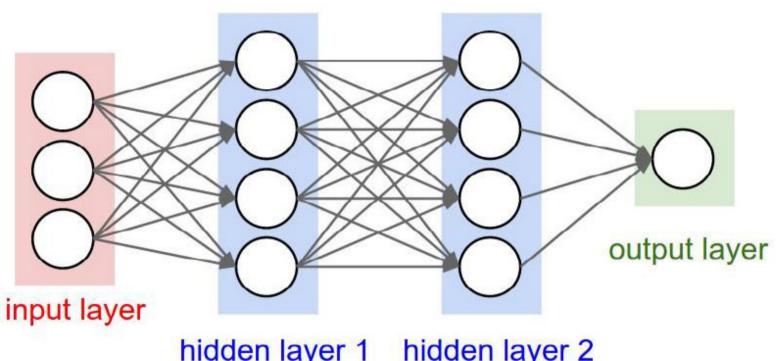
یادگیری عمیق

مبانی یادگیری عمیق

مقدمات

Artificial Neural Networks

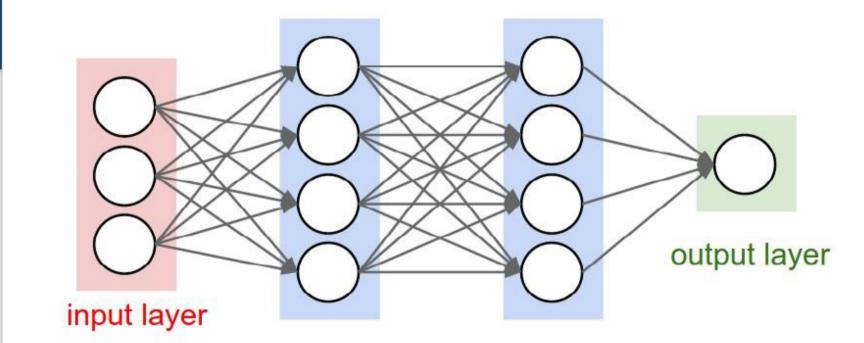

hidden layer 1 hidden layer 2

Consists of one input, one output and multiple fully-connected hidden layers inbetween. Each layer is represented as a series of neurons and progressively extracts higher and higher-level features of the input until the final layer essentially makes a decision about what the input shows.

شبكههاى عصبى مصنوعي

ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS

hidden layer 1 hidden layer 2

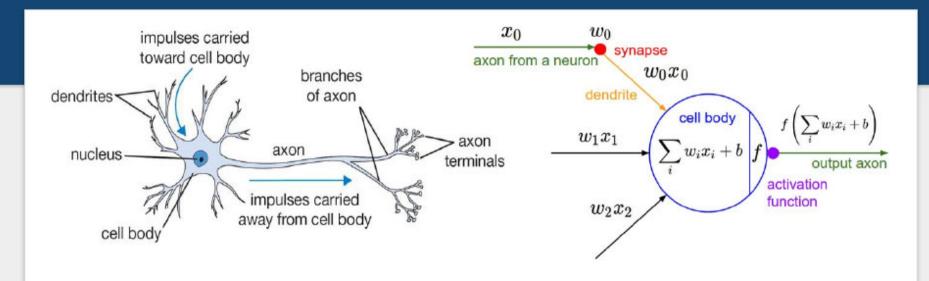
یک شبکهی عصبی (چندلایهی پیشِرو)

از یک لایهی ورودی، یک لایهی خروجی و چندین لایهی پنهان تماماً متصل در میان آن دو تشکیل میشود. هر لایه به صورت یک سری از نرونها بازنمایی میشود

و به صورت پیشرونده ویژگیهای سطح بالا و سطح بالاتری از ورودی را استخراج میکند تا اینکه لایهی نهایی اساساً یک تصمیم در مورد اینکه ورودی چه چیزی را نشان میدهد، بگیرد.

The Neuron

An artificial neuron contains a nonlinear activation function and has several incoming and outgoing weighted connections.

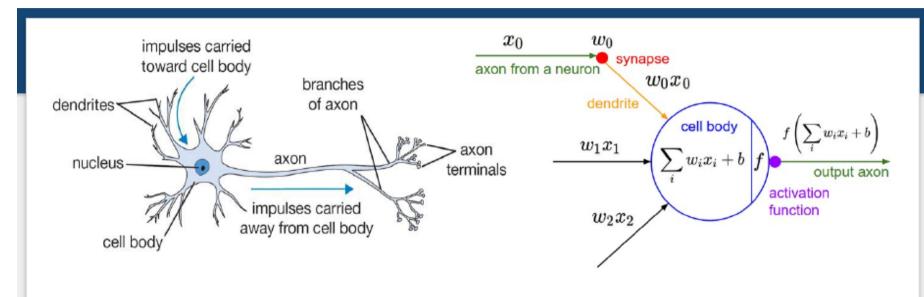

Neurons are trained to filter and detect specific features or patterns (e.g. edge, nose) by receiving weighted input, transforming it with the activation function und passing it to the outgoing connections.

شبكههاى عصبى مصنوعي

نرون

THE NEURON

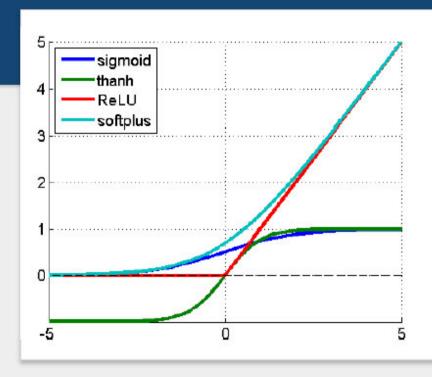
یک نرون مصنوعی، حاوی یک تابع فعالسازی غیرخطی است و دارای اتصالات وزندار متعدد وارد شونده و خارج شونده است.

((-))

نرونها برای فیلتر کردن یا آشکار کردن ویژگیهای مختلف آموزش میبینند. این کار با تنظیم وزنهای نرون انجام میشود.

Non-linear Activation Function

Most deep networks use ReLU - max(0,x) - nowadays for hidden layers, since it trains much faster, is more expressive than logistic function and prevents the gradient vanishing problem.

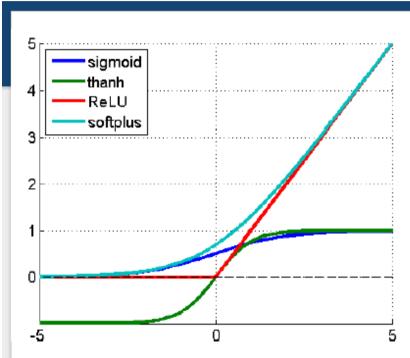

Non-linearity is needed to learn complex (non-linear) representations of data, otherwise the NN would be just a linear function.

شبكههاى عصبى مصنوعي

تابع فعالسازى غيرخطى

NON-LINEAR ACTIVATION FUNCTION

ReLU امروزه بیشتر شبکههای عمیق از تابع فعالسازی $\max(0,x)$ برای لایههای پنهان استفاده میکنند.

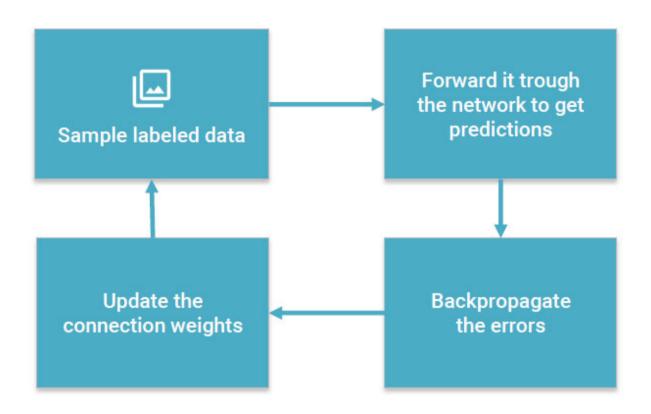
چرا که فرآیند آموزش با این تابع بسیار سریعتر است، نسبت به تابع سیگموئید لگاریتمی رساتر است و از مشکل اضمحلال گرادیان اجتناب میکند.

غیرخطی بودن برای یادگیری بازنماییهای پیچیده (غیرخطی) دادهها لازم است، در غیر این صورت شبکهی عصبی فقط یک تابع خطی خواهد بود.

The Training Process

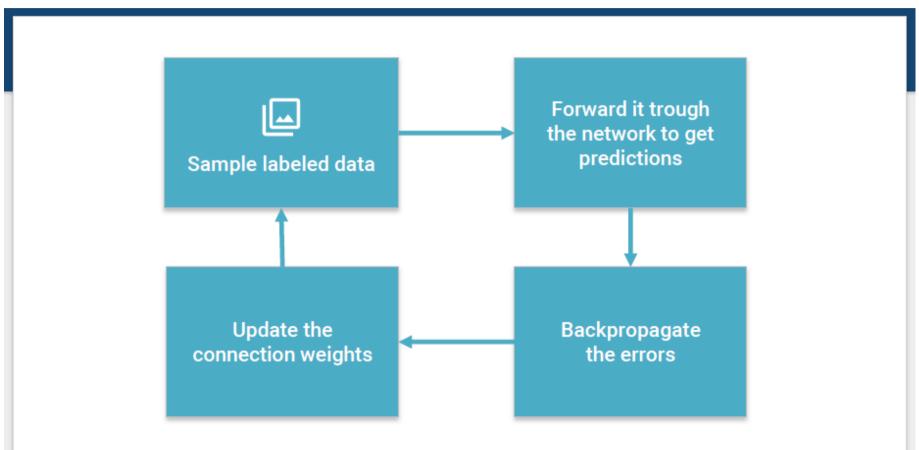

Learns by generating an error signal that measures the difference between the predictions of the network and the desired values and then using this error signal to change the weights (or parameters) so that predictions get more accurate.

شبكههاى عصبى مصنوعي

فرآيند آموزش

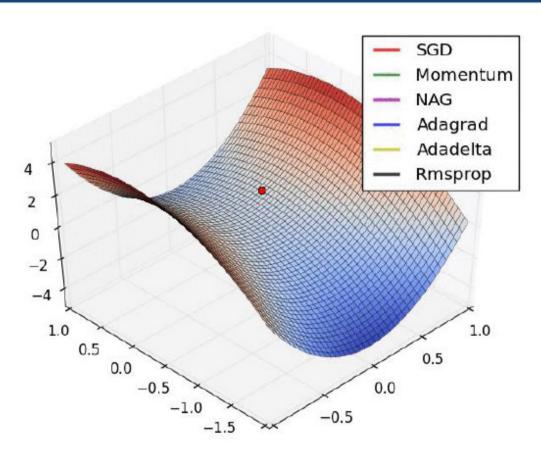
THE TRAINING PROCESS

شبکهی عصبی با تولید یک سیگنال خطا که تفاوت میان پیشبینیهای شبکه و مقادیر مطلوب را اندازهگیری میکند و سپس استفاده از این سیگنال خطا برای تغییر وزنها (یا پارامترها) به منظور دقیقتر کردن پیشبینیها یاد میگیرد.

Gradient Descent

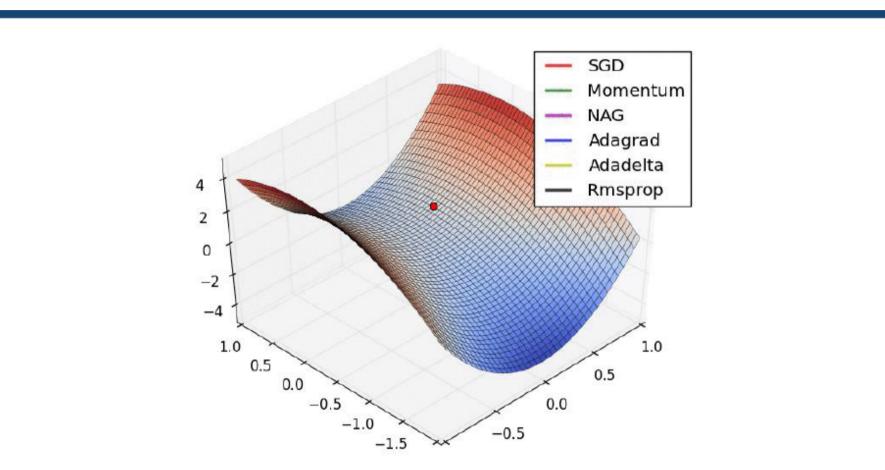

Gradient Descent finds the (local) the minimum of the cost function (used to calculate the output error) and is used to adjust the weights.

شبكههاى عصبى مصنوعي

كاهش گراديان

GRADIENT DESCENT

الگوریتم بهینه سازی کاهش گرادیان مینیمم (محلی) تابع هزینه (که خطای خروجی را حساب میکند) را می الگوریتم برای تنظیم وزنها استفاده می شود.

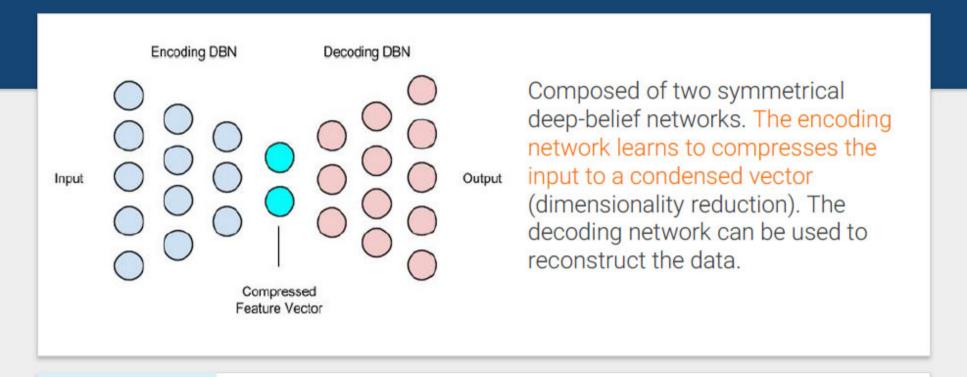
یادگیری عمیق

مبانی یادگیری عمیق

نمونههایی از معماریهای عمیق

Deep Autoencoders

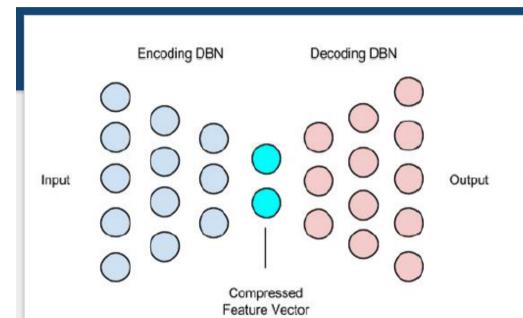

Topic Modeling: Document in a collection is converted to a Bag-of-Words and transformed to a compressed feature vector using an autoencoder. The distance from every other document-vector can be measured and nearby document-vectors fall under the same topic.

خودکدگذارهای عمیق

DEEP AUTOENCODERS

خودکدگذار عمیق از دو شبکه ی باور عمیق متقارن تشکیل می شود.

شبکه ی کدگذاری یاد میگیرد که ورودی را در یک بردار متراکم فشرده کند. (کاهش بعد) شبکه ی کدگشایی میتواند برای بازسازی دادهها استفاده شود.

مثال از کاربرد: مدلسازی موضوع (Topic Modeling)

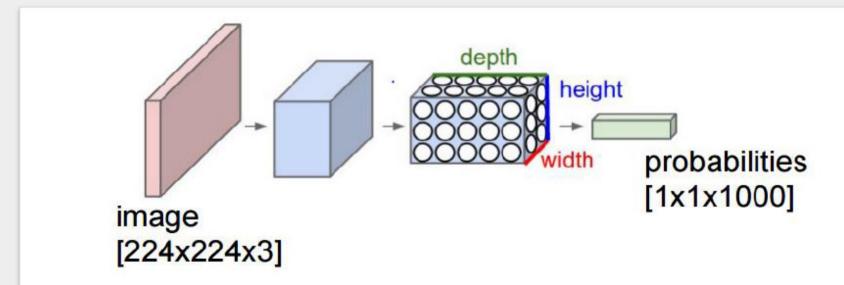
یک سند در یک گردایه، به کیسهای-از-کلمات (Bag-of-Words) تبدیل می شود و سپس با استفاده از یک خودکدگذار به یک بردار ویژگی فشرده شده تبدیل می شود. فاصله از هر سند-بردار دیگر می تواند اندازه گیری شود

و سند-بردارهای نزدیک بههم تحت یک موضوع یکسان قرار میگیرند.

Convolutional Neural Nets (CNN)

Convolutional Neural Networks learn a complex representation of visual data using vast amounts of data. They are inspired by the human visual system and learn multiple layers of transformations, which are applied on top of each other to extract a progressively more sophisticated representation of the input.

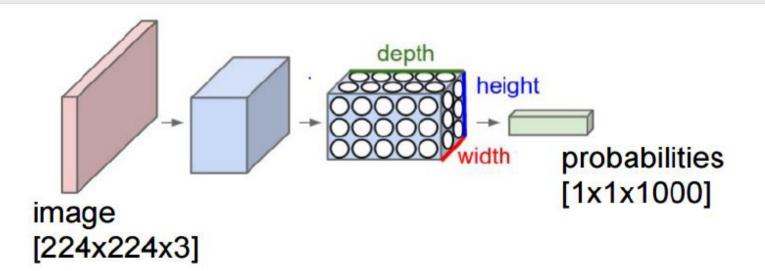

Every layer of a CNN takes a 3D volume of numbers and outputs a 3D volume of numbers. E.g. Image is a 224*224*3 (RGB) cube and will be transformed to 1*1000 vector of probabilities.

شبكههاى عصبى كانوولوشنال

CONVOLUTIONAL NEURAL NETWORKS (CNN)

شبکههای عصبی کانوولوشنال، یک بازنمایی پیچیده از دادههای دیداری را با استفاده از مقدار حجیمی از دادهها یاد میگیرند. این شبکهها از سیستم بینایی انسان الهام گرفته شدهاند و چندین لایه از تبدیلات را یاد میگیرند، که هر یک بر روی دیگری اعمال میشود و بهصورت پیشرونده، بازنمایی پیچیده تری از ورودی را استخراج میکنند.

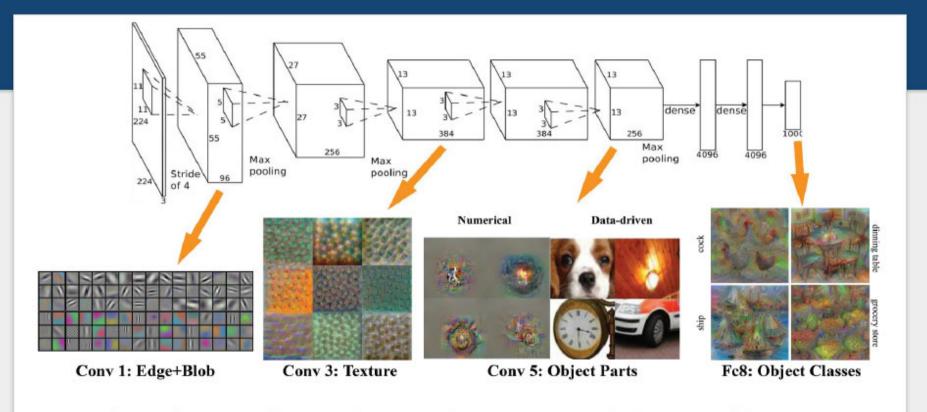

مثال از کاربرد: دستهبندی تصاویر (Image Categorization)

هر لایه از یک CNN یک حجم سه-بعدی از اعداد را دریافت میکند و یک حجم سه-بعدی از اعداد را خروجی میدهد. برای مثال: تصویر یک مکعب 3× 224×224 (RGB) است و به یک بردار 1000 تایی از احتمالات تبدیل میشود.

Convolutional Neural Nets (CNN)

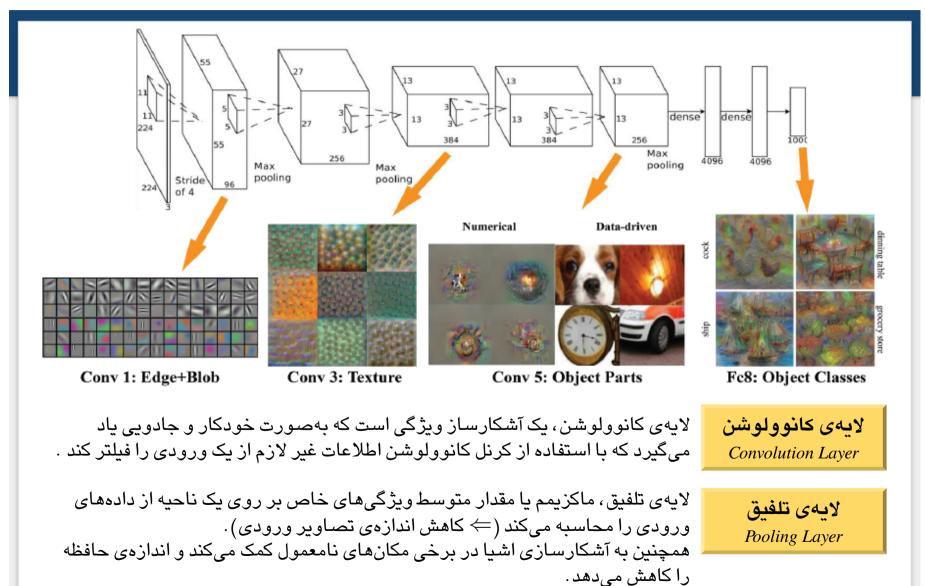
Convolution layer is a feature detector that automagically learns to filter out not needed information from an input by using convolution kernel.

Pooling layers compute the max or average value of a particular feature over a region of the input data (downsizing of input images). Also helps to detect objects in some unusual places and reduces memory size.

شبكههاى عصبى كانوولوشنال

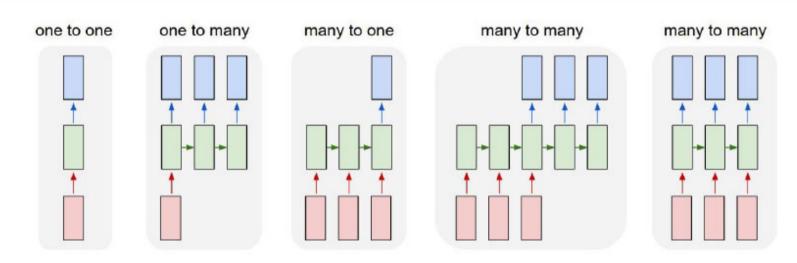
لايههاى اصلى

CONVOLUTIONAL NEURAL NETWORKS (CNN)

Recurrent Neural Nets (RNN)

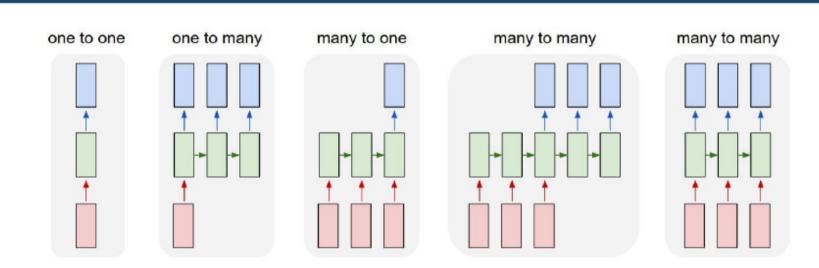
RNNs are general computers which can learn algorithms to map input sequences to output sequences (flexible-sized vectors). The output vector's contents are influenced by the entire history of inputs.

State-of-the-art results in time series prediction, adaptive robotics, handwriting recognition, image classification, speech recognition, stock market prediction, and other sequence learning problems. *Everything can be processed sequentially.*

شبکههای عصبی بازگشتی

RECURRENT NEURAL NETWORKS (RNN)

شبکههای عصبی بازگشتی، مدلهای محاسباتی عمومی هستند که میتوانند الگوریتمهایی را برای نگاشت دنبالههای ورودی به دنبالههای خروجی را یاد بگیرند. محتوای بردار خروجی، از کل تاریخچهی ورودیها متأثر میشود.

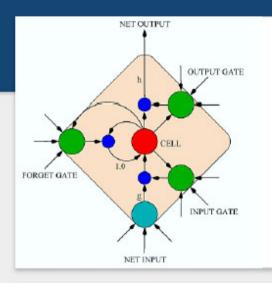

نتایج مرز دانشی در پیشبینی سری زمانی، رباتیک وفقی، بازشناسی دستنویس، طبقه بندی تصاویر، بازشناسی گفتار، پیشبینی بازار سهام و دیگر مسائل یادگیری دنباله، متعلق به شبکههای عصبی بازگشتی (RNN) است.

* ... و هر چیزی که بتواند به صورت دنباله ای / ترتیبی پردازش شود.

Long Short-Term Memory RNN (LSTM)

A Long Short-Term Memory (LSTM) network is a particular type of recurrent network that works slightly better in practice, owing to its more powerful update equation and some appealing back propagation dynamics.

The LSTM units give the network memory cells with read, write and reset operations. During training, the network can learn when it should remember data and when it should throw it away.

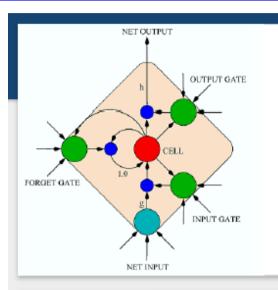

Well-suited to learn from experience to classify, process and predict time series when there are very long time lags of unknown size between important events.

شبکههای عصبی بازگشتی

شبكههای عصبی بازگشتی حافظهی كوتاهمدت طولانی

LONG SHORT-TERM MEMORY RNN (LSTM)

یک شبکه ی حافظه ی کوتاه مدت طولانی (LSTM)

یک نوع خاص از شبکه های بازگشتی است که

در عمل کمی بهتر کار میکند،

به دلیل: معادله ی به هنگام سازی قدرت مندتر آن و

چند دینامیک جالب پسانتشار در آن

واحدهای LSTM، به سلولهای حافظهی شبکه، امکان عملیات خواندن (read)، نوشتن (write) و بازنشانی (reset) را میدهند. در حین آموزش، شبکه میتواند یاد بگیرد که چه زمانی باید دادهها را به خاطر بیاورد و چه زمانی باید آن را دور بریزد.

شبکهی LSTM، برای یادگیری از تجربه در طبقه بندی، پردازش و پیشبینی سریهای زمانی، مناسب است هرگاه زمانهای عقب ماندگی (lag) بسیار طولانی با اندازهی نامعلوم بین رویدادهای مهم وجود داشته باشد.

Recurrent Neural Nets (RNN) - Attention Mechanisms

by ent423, ent261 correspondent updated 9:49 pm et, thu march 19,2015 (ent261) a ent114 was killed in a parachute accident in ent45, ent85, near ent312, a ent119 official told ent261 on wednesday. he was identified thursday as special warfare operator 3rd class ent23,29, of ent187, ent265." ent23 distinguished himself consistently throughout his career. he was the epitome of the quiet professional in all facets of his life, and he leaves an inspiring legacy of natural tenacity and focused

by ent270 ,ent223 updated 9:35 amet ,mon march 2 ,2015 (ent223) ent63 went familial for fall at its fashion show in ent231 on sunday ,dedicating its collection to ``mamma" with nary a pair of ``mom jeans "in sight .ent164 and ent21, who are behind the ent196 brand, sent models down the runway in decidedly feminine dresses and skirts adorned with roses ,lace and even embroidered doodles by the designers 'own nieces and nephews .many of the looks featured saccharine needlework phrases like ``ilove you ,

. . .

ent119 identifies deceased sailor as ${\bf X}$, who leaves behind a wife

X dedicated their fall fashion show to moms

Attention Mechanisms are loosely based on the visual attention mechanism found in humans. In RNNs the model learns what to attend to based on the input sentence and what it has produced so far. The output word depends on a weighted combination of all the input states, not just the last state.

Prepared by Kazim Fouladi | Spring 2025 | 4th Edition

شبکههای عصبی بازگشتی

مکانیسمهای توجه

ATTENTION MECHANISMS

by ent423, ent261 correspondent updated 9:49 pm et, thu march 19,2015 (ent261) a ent114 was killed in a parachute accident in ent45, ent85, near ent312, a ent119 official told ent261 on wednesday. he was identified thursday as special warfare operator 3rd class ent23,29, of ent187, ent265. ``ent23 distinguished himself consistently throughout his career. he was the epitome of the quiet professional in all facets of his life, and he leaves an inspiring legacy of natural tenacity and focused

by ent270, ent223 updated 9:35 amet, mon march 2,2015 (ent223) ent63 went familial for fall at its fashion show in ent231 on sunday, dedicating its collection to ``mamma" with nary a pair of ``mom jeans "in sight.ent164 and ent21, who are behind the ent196 brand, sent models down the runway in decidedly feminine dresses and skirts adorned with roses, lace and even embroidered doodles by the designers 'own nieces and nephews.many of the looks featured saccharine needlework phrases like ``ilove you,

. . .

ent119 identifies deceased sailor as ${\bf X}$, who leaves behind a wife

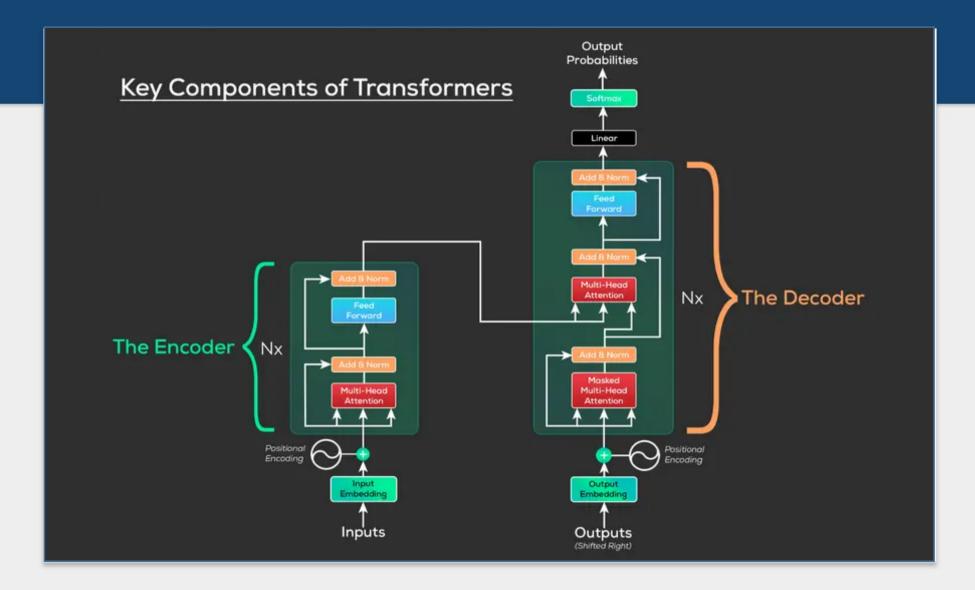
X dedicated their fall fashion show to moms

مکانیسمهای توجه، تا حد اندکی بر اساس مکانیسم توجه دیداری یافت شده در انسانها هستند. در شبکههای عصبی بازگشتی (RNN) مدل بر اساس دنبالهی ورودی و آنچه تاکنون تولید کرده است، یاد میگیرد که باید به چه چیزی باید توجه کند.

کلمه ی خروجی ، وابسته به ترکیبی وزن دار از همه ی حالتهای ورودی است ، نه فقط آخرین حالت .

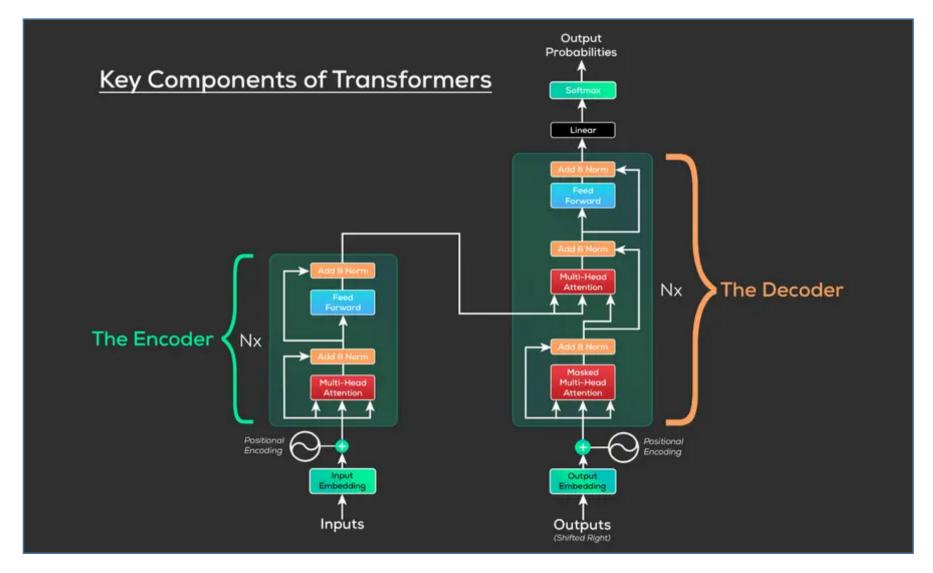

Transformers

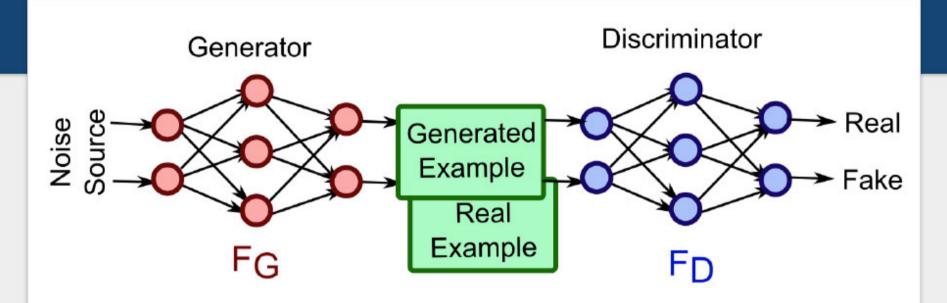
مبدلها (ترانسفورمرها)

TRANSFORMERS

Generative Adversarial Networks

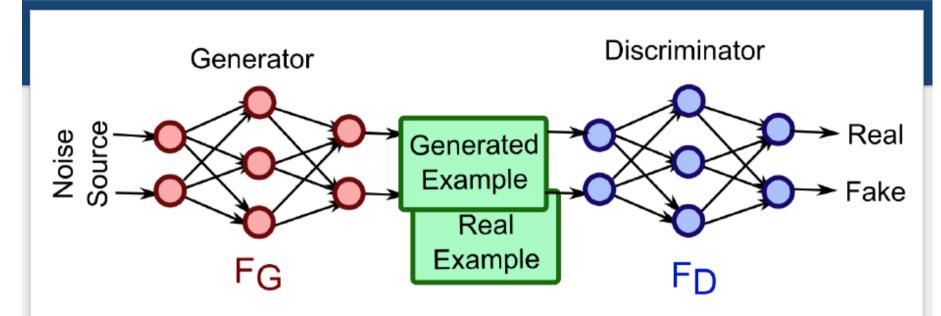

Generative Adversarial Networks (GANs) consist of any two networks with one tasked to generate content and the other has to judge content. The discriminating network receives either training data or generated content from the generative network and tries to predict the data source (real or fake). This creates a form of competition where the discriminator is getting better at distinguishing real data from generated data and the generator is learning to become less predictable to the discriminator.

Prepared by Kazim Fouladi | Spring 2025 | 4th Edition

شبکههای تخاصمی مولد

GENERATIVE ADVERSARIAL NETWORKS (GAN)

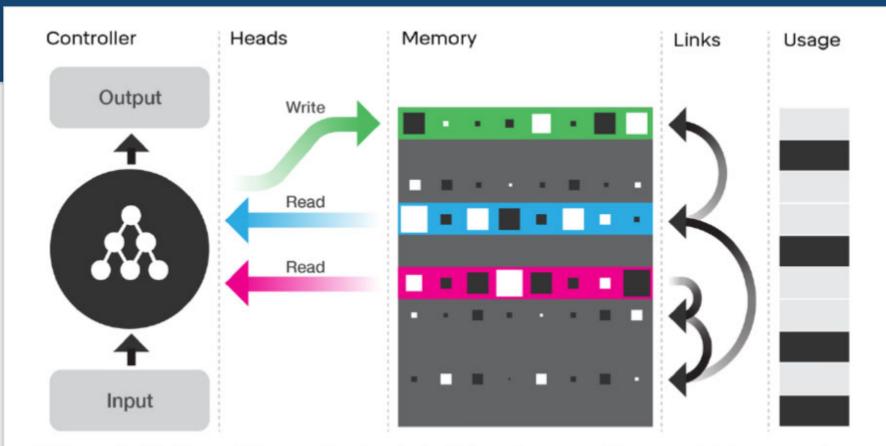
شبکههای تخاصمی مولد (GANs) از دو شبکه تشکیل شده است که یکی وظیفه دارد محتوا تولید کند و دیگری باید محتوا را داوری کند.

شبکهی تفکیککننده، دادههای آموزشی یا محتوای تولید شده توسط شبکهی مولد را دریافت میکند و سعی میکند منبع داده (واقعی 'real' یا تقلبی 'fake') را پیشبینی کند. این شبکه نوعی رقابت ایجاد میکند که در آن تفکیکگر با تمایزبخشی دادههای واقعی از دادههای تولیدی،

و تولیدگر با یادگیری قابلیت پیشبینی کمتر برای تفکیکگر بهتر میشود.

Differentiable Neural Computer

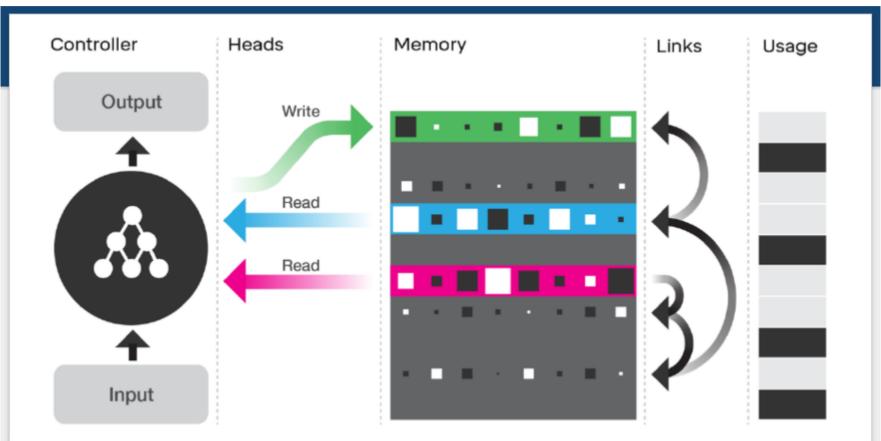

Differentiable Neural Computer is a hybrid learning machine combining neural networks with read-write memory. They learn how to use memory and how to produce answers completely from scratch. This learning machine is able, without prior programming, to organize information into connected facts and use those facts to solve problems.

Prepared by Kazim Fouladi | Spring 2025 | 4th Editio

كامپيوتر عصبى تفاضل پذير

DIFFERENTIABLE NEURAL COMPUTER

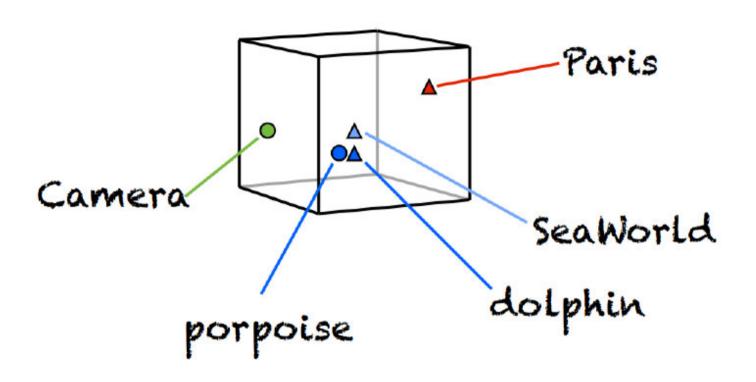
«کامپیوتر عصبی تفاضلپذیر» یک ماشین یادگیری هیبریدی است که شبکههای عصبی را با حافظهی خواندن-نوشتن ترکیب میکند.

این کامپیوترها یاد میگیرند که چگونه باید از حافظه استفاده کنند و چگونه باید پاسخها را کاملاً از صفر تولید کنند. این ماشین یادگیری، قادر است بدون برنامهریزی پیشین

اطلاعات را در فکتهای متصل سازمان دهی کند و از آن فکتها برای حل مسائل استفاده کند.

Natural Language Processing - Embeddings

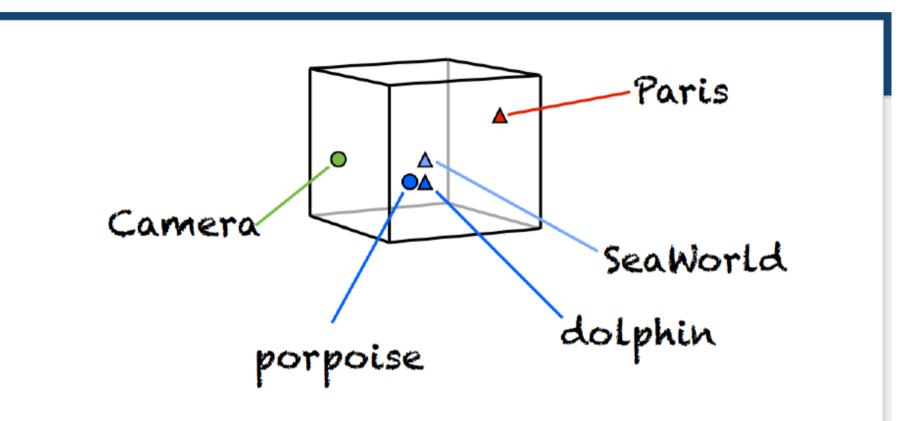

Embeddings are used to turn textual data (words, sentences, paragraphs) into highdimensional vector representations and group them together with semantically similar data in a vectorspace. Thereby, computer can detect similarities mathematically.

پردازش زبان طبیعی

جاسازیها

NATURAL LANGUAGE PROCESSING – EMBEDDINGS

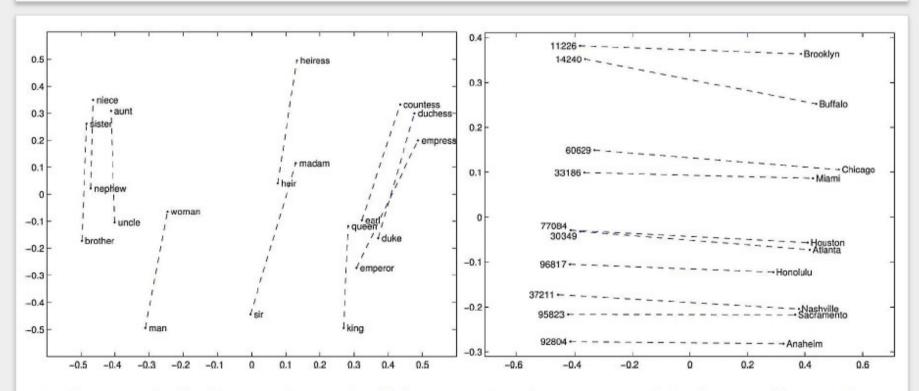
جاسازیها، برای تبدیل دادههای متنی (کلمات، جملات، پاراگرافها) به بازنماییهای برداری با ابعاد بالا و گروهبندی آنها به دادههای مشابه از نظر معنایی در یک فضای برداری استفاده میشوند.

⇒ کامپیوتر می تواند شباهتها را به صورت ریاضی آشکارسازی کند.

Natural Language Processing - Word2Vec

Word2Vec is an unsupervised learning algorithm for obtaining vector representations for words. These vectors were trained for a specific domain on a very large textual data set. GloVe is a better performing alternative.

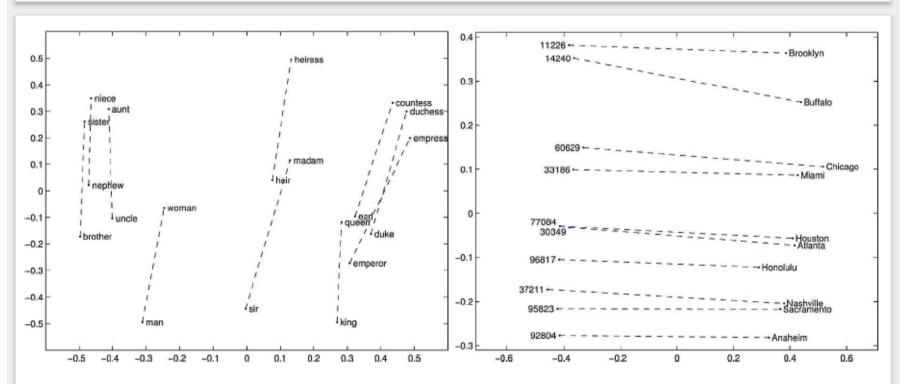
It detects similarities mathematically by grouping the vectors of similar words together. All it needs is words co-occurance in the given corpus.

پردازش زبان طبیعی

Word2Vec

NATURAL LANGUAGE PROCESSING - WORD2VEC

Word2Vec یک الگوریتم یادگیری بدون نظارت برای بهدست آوردن بازنمایی برداری برای کلمات است. این بردارها برای یک دامنه ی خاص بر روی یک مجموعه داده ی متنی بسیار بزرگ آموزش میبینند. Glove یک جایگزین با کارآیی بهتر است.

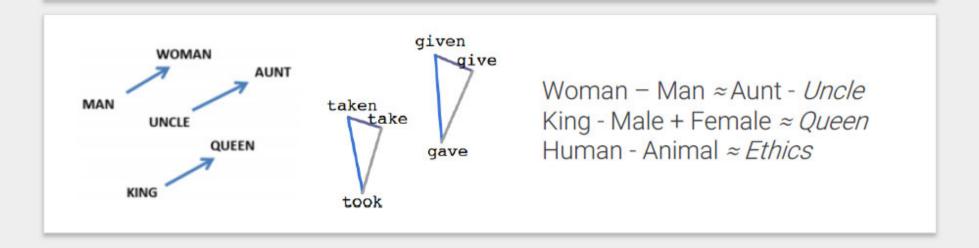

Word2Vec شباهتها را بهصورت ریاضی، با گروهبندی بردارهای کلمات مشابه با یکدیگر، تشخیص میدهد. تمام آنچه این الگوریتم نیاز دارد، هم وقوعی کلمات در یک پیکرهی داده شده است.

Natural Language Processing - Word2Vec

FRANCE	JESUS	XBOX	REDDISH	SCRATCHED	MEGABITS
AUSTRIA	GOD	AMIGA	GREENISH	NAILED	OCTETS
BELGIUM	SATI	PLAYSTATION	BLUISH	SMASHED	MB/S
GERMANY	CHRIST	MSX	PINKISH	PUNCHED	BIT/S
ITALY	SATAN	IPOD	PURPLISH	POPPED	BAUD
GREECE	KALI	SEGA	BROWNISH	CRIMPED	CARATS
SWEDEN	INDRA	PSNUMBER	GREYISH	SCRAPED	KBIT/S
NORWAY	VISHNU	HD	GRAYISH	SCREWED	MEGAHERTZ
EUROPE	ANANDA	DREAMCAST	WHITISH	SECTIONED	MEGAPIXELS
HUNGARY	PARVATI	GEFORCE	SILVERY	SLASHED	GBIT/S
SWITZERLAND	GRACE	CAPCOM	YELLOWISH	RIPPED	AMPERES

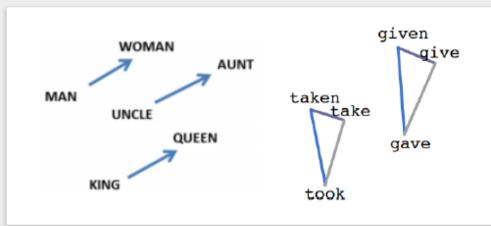
\setminus Prepared by Kazim Fouladi | Spring 2025 | $4^{ ext{th}}$ Edition

پردازش زبان طبیعی

Word2Vec : مثال

NATURAL LANGUAGE PROCESSING - WORD2VEC

FRANCE	JESUS	XBOX	REDDISH	SCRATCHED	MEGABITS
AUSTRIA	GOD	AMIGA	GREENISH	NAILED	OCTETS
BELGIUM	SATI	PLAYSTATION	BLUISH	SMASHED	$_{ m MB/S}$
GERMANY	CHRIST	MSX	PINKISH	PUNCHED	$_{ m BIT/S}$
ITALY	SATAN	IPOD	PURPLISH	POPPED	BAUD
GREECE	KALI	SEGA	BROWNISH	CRIMPED	CARATS
SWEDEN	INDRA	PSNUMBER	GREYISH	SCRAPED	$_{ m KBIT/S}$
NORWAY	VISHNU	$^{ m HD}$	GRAYISH	SCREWED	MEGAHERTZ
EUROPE	ANANDA	DREAMCAST	WHITISH	SECTIONED	MEGAPIXELS
HUNGARY	PARVATI	GEFORCE	SILVERY	SLASHED	$_{\rm GBIT/S}$
SWITZERLAND	GRACE	CAPCOM	YELLOWISH	RIPPED	AMPERES

Woman – Man ≈ Aunt - *Uncle* King - Male + Female ≈ *Queen* Human - Animal ≈ *Ethics*

Natural Language Processing - Thought Vectors

Thought vectors is a way of embedding thoughts in vector space. Their features will represent how each thought relates to other thoughts.

Convert every sentence in a document to a though vector, in a way that similar thoughts are nearby. You can do basic natural reasoning by learning to predict next thought vector based on a sequence of previous thought vectors. Thereby, by reading every document on the web, computers might be able to reason like humans do by mimicking the thoughts expressed in content.

A neural machine translation is trained on bilingual text using a encoder and decoder RNN. For translation, the input sentence is transformed into a thought vector. This vector is used to reconstruct the given thought in another language.

پردازش زبان طبیعی

بردارهای فکر

Natural Language Processing – Thought Vectors

بردارهای فکر، راهی برای جاسازی افکار در فضای برداری است. ویژگیهای آنها نشان میدهد چگونه هر فکر به سایر فکرها مرتبط میشود.

هر جمله در یک سند، به یک بردار فکر تبدیل می شود، به شیوهای که فکرهای مشابه، نزدیک هم باشند. می توانیم یک استدلال طبیعی پایه را از طریق یادگیری بردار فکر بعدی بر اساس یک دنباله از بردارهای فکر قبلی انجام بدهیم. در نتیجه، با خواندن هر سند بر روی وب، کامپیوترها ممکن است بتوانند مانند انسانها استدلال کنند (با تقلید از فکرهای بیان شده در محتوای سندها).

یک ماشین ترجمه ی عصبی ، با استفاده از یک شبکه ی عصبی بازگشتی کدگذار و گدگشا ، بر روی متن دوزبانه آموزش داده می شود .

برای ترجمه ، جمله ی ورودی به یک بردار فکر تبدیل می شود. این بردار فکر برای بازسازی فکر داده شده در زبان دیگر استفاده می شود.

یادگیری عمیق

مبانی یادگیری عمیق

ملزومات یادگیری عمیق

Usage Requirements

Large data set with good quality (input-output mappings)

Measurable and describable goals (define the cost)

Enough computing power (AWS GPU Instance)

Excels in tasks where the basic unit (pixel, word) has very little meaning in itself, but the combination of such units has a useful meaning.

ملزومات استفاده از یادگیری عمیق

DEEP LEARNING USAGE REQUIREMENT

یادگیری عمیق

مبانی یادگیری عمیق

منابع

منبع اصلى

